pidada, esijoones aga valitakse välja teenistuskohale sobiv isik. Raskusi on tekitanud tööotsijate tööoskuse kindlakstegemine, kuna ehitus- ja põllutöölisil ning isegi õppinud töölisil puuduvad kutseoskust tõendavad tunnistised. Et lihttöölised kannatavad tööpuuduse all kõige enam, siis nad arusaadavalt katsuvad iga võimalust töösaamiseks ära kasustada ja igast töövõimalusest kinni haarata, vaatamata, kas nad tööd ka tunnevad. Eriti raskeks teeb kutsetööliste liigitamise nende tööoskuse kohaselt asjaolu, et meie töötunnististe andmisele ja saamisele pannakse vähe rõhku. Et just need oskustöölised, kes oma ameti kätte õppinud ainult poolikult, sõnalisis väljendusis esinevad täis-meistreina, siis on mõningad eksimused tööliste valikul olnud paratamatud. Nüüd, kus on kutsutud ellu õppinud tööliste ja meistrite eksamineerimiseks tööoskusametid, läheb arvatavasti korda koostöös viimasega kõrvaldada seda puudust.

Tööbörs alustas tegevust 1918. a. detsembris raekojas, kahes väheldases toas. Töösoovijad kanti vastavasse raamatusse, kuhu nende kohta tehti ka märkused. Järgmisel aastal heideti raamatud kõrvale, sest nad ei võimaldanud kiiret töötamist ega liikuvust, ja asendati kaardi-süsteemiga. Hiljem ühtlustati üle riigi kõigi tööbörside tööviis ning kaardid.

1928. aastal võttis Tartu tööbörs tarvitusele uue kaardi-süsteemi, mis endisest lihtsam käsitella ning annab ühtlasi täieliku ülevaate nii tööandja kui ka töölise tubliduse ja korralikkuse kohta. Iga tööandja kui ka töölise kohta, kes tööbörsi vahetalitust vajab, täidetakse vastav kaart, mida täiendatakse alatasa uute andmete ja märkustega. Töölisekaart võimaldab ülevaate töölise senisest teenistusest, töökohal püsivusest, hoolsusest jne. Samuti pakub tööandja-kaart ülevaadet, kui kaua keegi teenija tema juures on püsinud ning mis põhjusel ära tulnud. Kord tööandja või töölise kohta täidetud kaart jääb püsima aastakümneiks. Uus kaardi-süsteem, töötamisviis ja põhimõtted leidsid Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi poolt tunnustamist ja pandi maksma ministeeriumi määrusega 1930. a. kõigi tööbörside kohta üle riigi.

Vastavalt tegevuse arenemisele on püütud korraldada ka tööbörsi ruume. Nii kohandati neid raekojas kaks korda, ja 1921. a. detsembris viidi tööbörs üle Kaluri uuli, kus tööandjaile on võimaldatud eri sissekäik ning ruum teenijatega läbirääkimiseks. Praegused ruumid on ebaotstarbekohased veel selles mõttes, et nad ei võimalda võtta vastu eraldi mees- ja nais-tööotsijaid.

Hariduse- ja sotsiaalministeerium, püüdes aidata kaasa tööbörsi korraldamisele, määras 1931. a. Tartule tööbörsi ruumide ümberehitamiseks 3000 kr. Kuna siis ei olnud linnavalitsusel vastavat vaba hoonet, jäi lubatud krediit kasustamata. Uute ruumide päänõudeiks on: eri sissepääsud tööandjaile, naistöölisile ja meestöölisile ja eri ruum pooltele läbirääkimiseks. Ruumide jaotus peab olema nii läbi viidud, et tööle saadetav tööline ei tarvitse enam teiste ootavate töölistega kokku puutuda.

Kuna tööbörsi kaudu leiavad teenistust aastas mitu tuhat isikut, siis püüab ka alaväärtuslik element seda olukorda oma huvides ära

Tartu I, lk. 134